

5. **Метод «інверсії».** Ви приїхали до своєї бабусі. Вона довго розпитувала Вас про успіхи навчання в КНЕУ і зрозуміла, що Вам можна довіряти. Нікого не можна запитати про це, але тебе питаю.

«В якій валюті треба збирати гроші на чорний день?»

У бесіді з бабусею (цю роль буде виконувати ваша колега з мікрогрупи) розгляньте цілу низку відповідей:

➤ в українських гривнях, у доларах США, у євро, у швейцарських франках, в англійських фунтах стерлінгів... Запропонуйте їй вкласти кошти в цінні папери, нерухомість, антикваріат, але пам'ятайте, що це Ваша бабуся і грошей у неї мало.

6. **Метод «багатомірних матриць».** Після закінчення університету Ви потрапили на престижну роботу міжнародного експерта НБУ України.

Один з кореспондентів домовляється про інтерв'ю з Вами на тему:

«Як організувати стабільність української гривні?», але просить розповісти для читачів його журналу просто і доступно, але не примітивно, тому що серед тих, хто читає і підписує їх «Супер-економік» є професори КНЕУ, які не люблять дурниць.

Зробіть так, щоб прості люди Вас зрозуміли, а Ваші у минулому викладачі пишалися — «Це ж його вчив!».

*А. І. Чуткий, канд. іст. наук, доц.,
кафедра історії економічних вчень
та економічної історії*

МІЖ ОФІЦІОЗОМ І МОДЕРНОМ: ДОСВІД ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ У ХІХ — НА ПОЧАТКУ ХХ СТ. ДЛЯ ЇЇ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ

Сучасний стан у сфері освіти України характеризується співіснуванням двох тенденцій: намаганням зберегти традиційну систему та запозиченням світових новацій у цій галузі. При цьому досі відсутня однозначна відповідь на питання, що краще — традиція чи модернізація освітньої сфери. Тож цілком доречною буде апеляція до історії вищої освіти в Україні аби використати досвід минулого для обрання оптимального шляху її розвитку на майбутнє.

Історія вищої освіти в Україні сягає XVI—XVII ст., коли було засновано перші вузи на українських теренах — Острозьку і Києво-Могилянську академії та Львівський університет. Проте лише з XIX ст. можна вести мову про повноцінний розвиток вітчизняної вищої освіти. Адже ж саме з цього часу в Україні (як і в цілому світі) спостерігалось невинне зростання чисельності та якісної зміни вже існуючих вищих навчальних закладів. Саме в цей період в Україні відбувається формування нової мікро-соціальної групи — професорсько-викладацької корпорації, а також заснуються найвідоміші на сьогодні вузи: з-поміж них і наш університет.

XIX ст. в історії вищої освіти України було позначене боротьбою двох тенденцій: офіційного та модернізаційного підходів. При чому перший представляла влада та консервативні кола професорсько-викладацької корпорації і він характеризувався віданням переваги схоластичним методам викладання, вивченням переважно класичних мов (замість сучасних), переважаням теоретичної складової дисциплін над практичною і т. п. Натомість модерні новачії в освіті (як і в інших сферах суспільного життя) приходили з Заходу, їх провідниками виступала ліберальна професура, а влада зазвичай намагалась усіляко протидіяти цим віянням, оскільки ототожнювала їх з революційною ідеологією. Тому аж до розпаду обох імперій (Російської та Австро-Угорської), що володіли Україною у XIX — на початку XX ст., не могло і йти мови про новачії в освіті (за винятком нетривалих періодів лібералізації). За умови відсутності власної державності освіта в Україні також здійснювалась мовою панівних націй (російською та німецькою, а в Галичині — також і польською).

Звичайно, в сучасній Україні традиційна система вищої освіти (на перший погляд) не має тих недоліків, що у попередні століття. Так, зараз в Україні не стоїть проблема з українською мовою викладання. Але, якщо брати до уваги ситуацію на Сході та Півдні нашої держави, а також часткове переведення навчального процесу в окремих вузах Центральної та Західної України на англійську мову, то ситуація не видається такою вже безхмарною. При чому, якщо у XIX ст. російська чи західні мови у викладанні були елементом традиційної освітньої системи, то зараз це належить більше до розряду модерних віянь. Але в обох випадках в дискримінації залишається мова титульної нації. Аналогічна ситуація зміщення підходів: тобто, коли те, що раніше вважалось офіційним стає модерним і навпаки, спостері-

гається і в низці інших аспектів розвитку вищої освіти в Україні на сучасному етапі.

Тож, вочевидь, ще раз доцільно врахувати досвід минулого та більш прагматично і водночас зважено ставитись як до збереження традиційних установок у сфері вищої освіти, так і до запозичення нового. Тут найбільш оптимальним може бути, наприклад, більш уважне вивчення досвіду Японії, країни, яка стала на шлях капіталістичної модернізації лише у другій половині XIX ст. (тобто тоді ж, коли утвердження капіталізму відбулось і в Україні) і тому переймала досвід європейських країн, у тім числі — й у сфері освіти. Але японці запозичували не все підряд, а підходили до цього вибірково — відбираючи лише те, що не підривало їхньої національної культури і справді було корисним, а не тому, що це пропонував Захід. Саме тому Японія і змогла досягти таких висот у розвитку вищої освіти та пов'язаної із нею наукової думки. Так само і нам є що зберігати і не варто запозичувати абсолютно все. Тож новачі в освітній сфері мають співіснувати з кращим із власних освітянських традицій.

*І. В. Шабаліна, асист.,
Ю. М. Красюк, канд. пед. наук, доц.,
кафедра інформатики*

ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

У межах Болонського процесу провідною складовою навчального процесу стає самостійна робота студентів. Особлива увага акцентується на врахуванні рівня інтелектуальної активності кожного окремого студента та формуванні його навчально-пізнавальної компетенції (умінь організації, цілепокладання, планування, рефлексії навчально-пізнавальної діяльності; аналізу та самооцінки її результатів).

Дистанційні системи навчання можуть стати додатковим інструментом забезпечення зворотного зв'язку студент—викладач—студент у системі організації самостійної роботи студентів.